

อัตราการเกิดอุบัติเหตุบนทางถนนของจังหวัดชลบุรี ปี พ.ศ. 2562

ภริชญา ศรีแก้ว 60690065

อาจารย์ ปรณกษม อินทรทัต

บทคัดย่อ

งานวิจัยเล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุบนทางถนนในจังหวัดชลบุรี โดยปัญหาที่ผู้วิจัยได้พบปัจจัยที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุบนทางถนน สาเหตุหลักมาจากพฤติกรรมของผู้ขับขี่ที่ไม่มีความระมัดระวังในการขับขี่ และประมาท ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุบนทางถนนเกิดขึ้น เพื่อเสนอแนวทางการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุบนทางถนนนั้น ควรมีการจัดเจ้าหน้าที่คอยดูแล คอยเข้มกับผู้ขับขี่ และคอยจัดเส้นทางจราจรในกรณีที่มีการจราจรติดขัด เพื่อให้ลดความเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุ โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาคือแผนผังก้างปลา

1. บทนำ (INTRODUCTION)

จากการศึกษาสถานการณ์อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในประเทศไทย โดยนักวิชาการ ด้านความปลอดภัยทางถนน ระบุว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเฉลี่ย มากถึงปีละ 75,000 ครั้ง มีผู้บาดเจ็บไม่น้อยกว่าปีละ 900,000 ราย และ ผู้เสียชีวิตปีละ 13,000 ราย นี่คือการสูญเสียร้ายแรงที่เกิดขึ้นต่อชีวิตอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุทางถนน ยังไม่นับรวมมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อทรัพย์สินและงบประมาณ แผ่นดินอีกนับแสนล้านบาท

สถานการณ์ในปัจจุบันมีอัตราการเกิดอุบัติเหตุบนทางถนนในประเทศไทย อุบัติเหตุทางถนน เป็นปัญหาที่ติดอันดับ หนึ่งของประเทศไทยมาโดยตลอดของปัญหาสาธารณสุข 3 ใน 1 ซึ่งในแต่ละปีพบว่ามีผู้เสียชีวิตมากกว่า 10,000 คน มีผู้บาดเจ็บอีกกว่าหนึ่งล้านคน และ ผู้พิการอีกหลายหมื่นคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเทศกาลปีใหม่ และเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งเป็น ช่วงเวลาที่มีประชาชนจำนวนมากใช้รถใช้ถนน ในการเดินทางสัญจรกลับภูมิลำเนา และท่องเที่ยว ในช่วงเทศกาล ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนสูงกว่าช่วงปกติ

2. การทบทวนวรรณกรรม (LITERATURE REVIEW)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดหัวข้อปัญหาที่หัวปลา

ผังก้างปลาประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

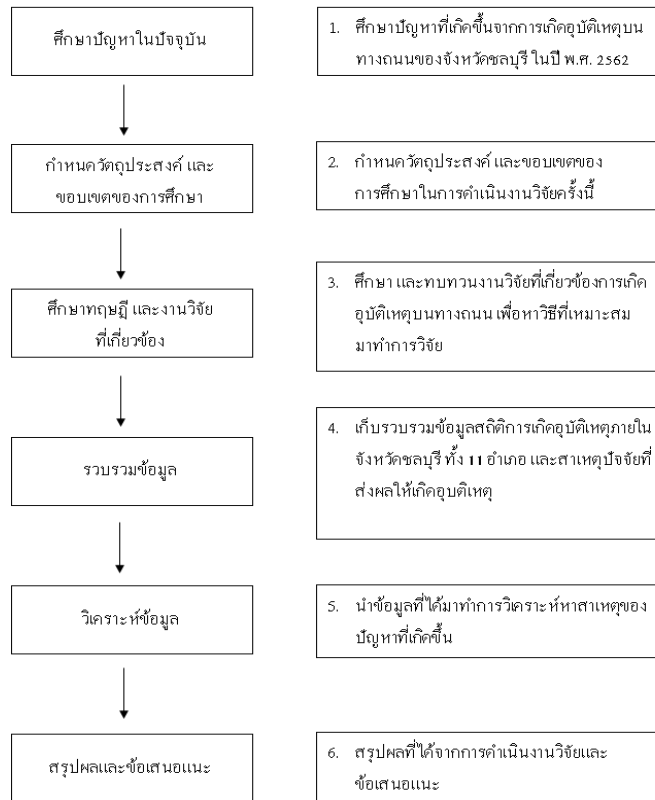
ส่วนของปัญหาหรือผลลัพธ์ (Problem or Effect) ซึ่งจะแสดงอยู่ที่หัวปลา

ส่วนสาเหตุ (Causes) จะสามารถแยกย่อยออกได้อีกเป็น ปัจจัย (Factor) ที่ส่งผลกระทบต่อปัญหา (หัวปลา) , สาเหตุหลัก และ สาเหตุย่อย

หลักการเบื้องต้นของแผนภูมิแก๊งปลา (fishbone diagram) คือการไล่ชื่อของปัญหาที่ต้องการวิเคราะห์ ลงทางด้านขวาสุดหรือซ้ายสุดของแผนภูมิ โดยมีเส้นหลักตามแนวยาวของกระดูกสันหลัง จากนั้นไล่ชื่อของ ปัญหาย่อย ซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหาหลัก 3 – 6 หัวข้อ โดยลากเป็นเส้นแก๊งปลา (sub-bone) ทำมุมเฉียงจากเส้นหลัก เส้นแก๊งปลาแต่ละเส้นให้ไล่ชื่อของสิ่งที่ทำให้เกิดปัญหานั้นขึ้นมา ระดับของปัญหาสามารถแบ่งย่อยลงไปได้อีก ถ้าปัญหานั้นยังมีสาเหตุที่เป็นองค์ประกอบย่อยลงไปอีก โดยทั่วไปมักจะมีการแบ่งระดับของสาเหตุย่อย ลงไปมากที่สุด 4 – 5 ระดับ เมื่อมีข้อมูลในแผนภูมิที่สมบูรณ์แล้ว จะทำให้มองเห็นภาพขององค์ประกอบ ทั้งหมด ที่จะป็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น

3. วิธีการวิจัย) RESEARCH METHODOLOGY)

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาในเรื่องของอัตราการเกิดอุบัติเหตุบนทางถนนในจังหวัดชลบุรี ในปี พ.ศ. 2562 โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่ทำให้เกิดอุบัตินั้นคือ แผนผังแก๊งปลา

4. ผลการศึกษา (RESEARCH FINDING)

การศึกษาข้อมูลสถิติการเกิดอุบัติเหตุบนทางถนนในจังหวัดชลบุรี เนื่องจากจังหวัดถือเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญต่อประเทศไทย เพราะด้วยจังหวัดชลบุรีที่ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของประเทศไทย หรือริมฝั่งทะเลด้านตะวันออกของอ่าวไทย ส่งผลให้ปัจจุบันจังหวัดชลบุรีได้รับการวางแผนให้เป็นเมืองหลักทางด้านอุตสาหกรรม อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย ด้วยเหตุผลเหล่านี้ทำให้มีผู้คนเดินทางเข้ามาจังหวัดชลบุรีอย่างมาก ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเดินของรถยนต์ทางบนถนนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุบนทางถนนของรถยนต์

4.1 ผลการรวบรวมข้อมูล

ปัจจัยที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ

ปัจจัยที่เกิดขึ้นจากบุคคล - การขับรถเร็วเกินกฎหมายกำหนด ถือเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุถึงร้อยละ 38 สาเหตุจากไม่สวมหมวกนิรภัย ที่มีสัดส่วนใกล้เคียงถึง ร้อยละ 32 การขับรถตัดหน้ากระชั้นชิดที่มีสัดส่วน ร้อยละ 22 เมารถ ร้อยละ 5 และ การหลับในขณะขับรถ ร้อยละ 3

ปัจจัยที่เกิดขึ้นจากยานพาหนะ - สาเหตุจากอุปกรณ์อื่นๆ สัดส่วนร้อยละ 49 ถือเป็นสาเหตุหลัก เมื่อเทียบกับ ระบบห้ามล้อขัดข้อง สัดส่วนร้อยละ 46 และสาเหตุจากระบบไฟขัดข้อง ร้อยละ 5

ปัจจัยที่เกิดขึ้นจากสภาพสิ่งแวดล้อม - ถนนลื่นเป็นสาเหตุหลักของการเกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ 32 โดยมีสัดส่วนใกล้เคียงกับสาเหตุของ อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อม ในลักษณะอื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุรายละเอียดไว้ในระบบ ร้อยละ 31 สาเหตุจากมี ฝนตก ร้อยละ 22 และสาเหตุจากคนตัดหน้ารถ ร้อยละ 15

ปัจจัยที่เกิดขึ้นจากสัญญาณไฟจราจร / ป้ายบอกทาง - ปัจจัยที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากสัญญาณไฟจราจร / ป้ายบอกทาง สัญญาณไฟจราจร / ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน เป็นสาเหตุหลักของการเกิด อุบัติเหตุ ร้อยละ 65 เมื่อเทียบกับสาเหตุอื่นๆ จากสัญญาณไฟจราจร / ป้ายบอกทาง ร้อยละ 32 และสัญญาณ ไฟจราจรป้าย/บอกทางชำรุดหรือใช้การไม่ได้ ร้อยละ 3

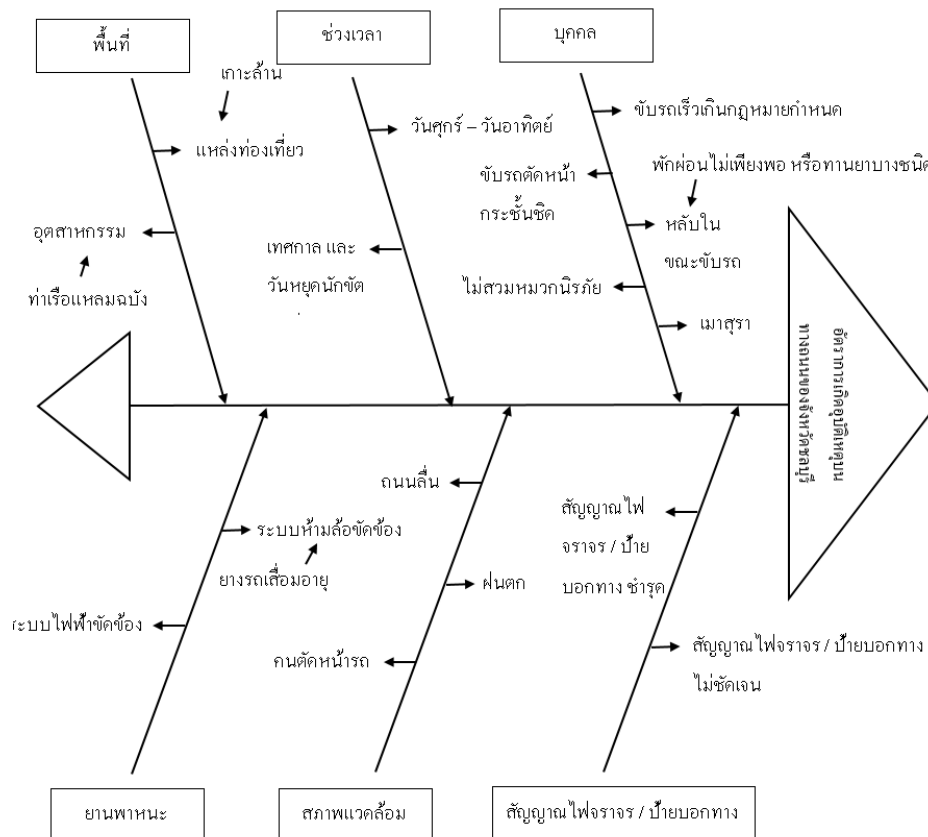
4.2 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และเสนอแนวทางการแก้ไข

สถิติการเกิดอุบัติเหตุสะสมในปี พ.ศ. 2562 ยอดรวมสะสม 2,854 ครั้ง

ผลกระทบจากการเกิดอุบัติเหตุ	จำนวนครั้งที่เกิดอุบัติเหตุ
บาดเจ็บสะสม	2,777
เสียชีวิตสะสม	77

จากตารางการเก็บรวบรวมสถิติการเกิดอุบัติเหตุสะสมในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งมียอดรวมสะสม 2,854 ครั้ง จะเห็นได้ว่ามีจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บสะสมมากกว่า จำนวนผู้เสียชีวิตสะสม อาจจะเพราะในการเกิดอุบัติเหตุในแต่ละครั้งเป็นการชนกันเพียงเล็กน้อยของรถจักรยานยนต์หรือรถยนต์ แต่ก็ส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บแต่ไม่ถึงขั้นเสียชีวิต

การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาด้วยแผนผังก้างปลา

จากการนำเสนอสาเหตุของปัญหาวิเคราะห์ด้วยแผนผังก้างปลาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นปัญหาหลักๆที่ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุบนทางถนนในจังหวัดชลบุรี สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุบนทางถนนนั้น ผู้วิจัยจะทำการแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่

1. ปัจจัยภายใน (Internal Factor) : เป็นเหตุผลที่เกิดขึ้นจากบุคคล (ผู้ขับขี่) ทำให้เกิดผลตามมา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้ขับขี่สามารถควบคุมได้ด้วยตนเอง
2. ปัจจัยภายนอก (External Factor) : เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลทั้งตัวเรา และผู้อื่น แต่เป็นสิ่งที่เรานั้นไม่สามารถควบคุมได้ เพราะสิ่งที่ทำให้เกิดผลนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นจากตัวบุคคล

5. อภิปรายและสรุปผลการวิจัย)DISCUSSION/CONCLUSION)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยแผนผังก้างปลา จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนนั้น มีปัจจัยหลักๆ ดังนี้

1. ปัจจัยภายใน
  - ปัจจัยที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคล เช่น การขับขี่รถเร็วเกินกฎหมายกำหนด , ไม่สวมหมวกนิรภัย และ เมาสูรา เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ผู้ขับขี่สามารถควบคุม หรือทำให้ไม่เกิดขึ้นได้ซึ่งอยู่ที่พฤติกรรมของแต่ละบุคคล ผู้วิจัยจึงเสนอว่าควรมีการจัดมาตรการเรื่องการขับขี่ให้มีความเข้มงวดมากขึ้น มีการบังคับใช้กฎหมายหนักแน่นมากกว่านี้ เพราะไม่เช่นนั้นผู้ขับขี่ก็มีความประมาทเดินเล่อ
  - ปัจจัยที่เกิดขึ้นจากยานพาหนะ เช่น ท่อไอเสียแตก , ยางแตก และหม้อน้ำรั่ว เป็นต้น ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาเหล่านี้ ส่วนมากจากการที่ผู้ขับขี่ไม่มีการตรวจเช็คสภาพรถของตนเอง ทำให้เมื่อขับขี่ไปรถเกิดมีปัญหาขึ้นมากะทันหัน และส่งผลให้ในบางครั้งทำให้เกิดอุบัติเหตุบนถนนขึ้นด้วย ผู้วิจัยจึงเสนอว่าควรมีการกำหนดให้ชัดเจนว่า รถที่ขับขี่เป็นเวลาเท่าไรควรนำไปเช็คสภาพรถ เพื่อลดการเกิดปัญหาขึ้น

2. ปัจจัยภายนอก

- ปัจจัยที่เกิดจากพื้นที่ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว และ ด้านอุตสาหกรรม ซึ่งในจังหวัดชลบุรีนั้นได้ขึ้นชื่อว่าเป็นเมืองเศรษฐกิจเนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก และยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้ามา ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุบนทางถนน เพราะเมื่อมีผู้คนเดินทางเข้ามาพร้อมกันเป็นจำนวนมาก ก็ทำให้เกิดการจราจรติดขัด ผู้วิจัยจึงเสนอว่าควรมีการควบคุม และจัดการเส้นทางที่จะมีรถเดินทางเข้ามาให้ดี มีเจ้าหน้าที่คอยดูแล
- ปัจจัยที่ทำให้เกิดจากช่วงเวลา ได้แก่ วันศุกร์ – วันอาทิตย์ และเทศกาล และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ซึ่งช่วงเวลานี้เป็นช่วงที่นักท่องเที่ยวจากหลายจังหวัดเดินทางเข้ามายังจังหวัดชลบุรีเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้การจราจรติด ผู้วิจัยจึงเสนอว่าควรมีการควบคุม และจัดการเส้นทางที่จะมีรถเดินทางเข้ามาให้ดี มีเจ้าหน้าที่คอยดูแล
- ปัจจัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อม เช่น ถนนลื่น หรือฝนตก เป็นต้น เมื่อเกิดเหตุการณ์เหล่านี้ขึ้นทำให้ผู้ขับขี่ควบคุมรถได้ยากขึ้น และสำหรับผู้ขับขี่ที่ยังไม่มีความชำนาญก็อาจจะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ หรือผู้ที่ขับขี่ชำนาญและแต่ประมาทก็ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้เช่นกัน ผู้วิจัยจึงเสนอว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ผู้ขับขี่ควรระมัดระวังการขับขี่ และลดความเร็วของรถลง
- ปัจจัยที่เกิดจากสัญญาณไฟจราจร / บอทาง ได้แก่ ชำรุด และไม่ชัดเจน ซึ่งส่งผลให้ผู้ขับขี่เกิดการตัดสินใจที่ขี้ก และผิดพลาดมากขึ้น เพราะการขับขี่บนทางถนนควรมีสัญญาณเตือนที่บอกล่วงหน้า และควรชัดเจน ไม่เช่นนั้นผู้ขับขี่ต้องตัดสินใจเองก็จะทำให้เกิดการผิดพลาดขึ้นได้ ผู้วิจัยเสนอว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรมีการตรวจสอบ จัดการดูแลสัญญาณไฟจราจร / ป้ายบอทางอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้น และควรมีการจัดไฟให้มีแสงสว่างที่เพียงพอบนถนน

ข้อเสนอแนะ

1. ในการศึกษาครั้งนี้มีความจำกัดด้านข้อมูล เนื่องจากข้อมูลส่วนมากเป็นหลายปีที่ผ่านมา ไม่มีการรวบรวมข้อมูลที่ปัจจุบันซึ่งหาได้ยาก ทางผู้วิจัยจึงทำได้เพียงแค่การเสนอแนวการป้องกัน เพื่อลดอุบัติเหตุเท่านั้น
2. ในการวิจัยครั้งหน้าควรมีการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม โดยตรวจสอบว่าเมื่อนำแนวทางป้องกันการเกิดอุบัติเหตุไปใช้นั้น มีการลดการเกิดอุบัติเหตุได้ถึงเท่าใด